

ANLEGGGS- MASKINEN

AM.NO

NR. 06 | AUGUST 2022

63. ÅRGANG

Flere
katteliv

16

Graver
for
livet

40

Norsk
maskin-
historie

46

TROSSER UTFORDRINGER - NÆRMER SEG FAGBREV

Får hjelp til å klare læretida

Takket være OKAB og Rehabiliteringssenteret AiR på Rauland ser det ut til at to lærlinger hos Marthinsen & Duvholt AS vil komme seg gjennom læretida, til tross for betydelige utfordringer.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Det var ingen selvfølge at Kristin Jordstøyl Bøe (27) og Kristian Gyldenås Larsen (22) skulle ende opp som fagarbeidere. De sliter begge med ulike psykiske og fysiske utfordringer, som ofte ikke lar seg forene med et normalt arbeidsliv. Verken Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB), arbeidsgiver Marthinsen & Duvholt AS eller lærlingene selv lot seg imidlertid stoppe. Et opphold hos Rehabiliteringssenteret AiR på Rauland i Telemark har vært sentralt på veien mot fagbrev. Vi dro og besøkte begge lærlingene for å høre deres historie.

EPILEPSIANFALL

Kristin Jordstøyl Bøe begynte som lærling hos Marthinsen & Duvholt for to år siden, etter at hun måtte gi slipp på sin opprinnelige drøm.

– Jeg var egentlig fast bestemt på å bli lastebilsjåfør, og var faktisk lærling i yrkessjåførfaget. Men da jeg hadde bare fire måneder igjen av læretida, fikk jeg plutselig et skremmende anfall som viste seg å være epilepsi. Jeg drev og lagde middag da min daværende samboer hørte at kjelene fløy veggimellom. Han løp inn på kjøkenet, og der lå jeg og rista på gulvet, forteller Kristin. Vi møter henne på et prosjekt i Sandvika, sammen med faglig leder John Erik Marthinsen hos Marthinsen & Duvholt og Tommy Ditlefsen i OKAB. Dette var det første av flere epilepsianfall Kristin opplevde i en periode da hun var nokså undervektig. Hun slet nemlig også med spiseforstyrrelser.

DEPRIMERT

– Jeg gikk på en skikkelig psykisk smell da jeg fikk påvist epilepsi,

Kristin Jordstøyl Bøe (27) stortrives hos Marthinsen & Duvholt og gleder seg veldig til å få fagbrevet. Hun fullroser OKAB og Tommy Ditlefsen som har hjulpet henne underveis i læreperioden.

Kristian Gyldenås Larsen (22) har vært gjennom tøffe perioder, men også han nærmer seg målet om fagbrev. Han trives også meget godt som lærling i vei- og anleggsfaget hos Marthinsen & Duvholt.

«Jeg har gode kollegaer, en god sjef og jeg tror faktisk ikke det er mange som har det bedre enn meg på jobb. Men jeg har hatt en del klønete uhell underveis»

Kristin Jordstøyl Bøe

for det førte til at jeg mista lappen både på bil og lastebil. Det eneste jeg ville var jo å kjøre lastebil! Enda mer deprimert ble jeg da jeg innså at dette var en sykdom jeg kanskje måtte leve med for alltid. Legene prøvde å medisinerer meg mot epilepsien, men det fungerte dårlig til å begynne med, for det måtte stabiliseres litt oppi her for at kroppen skulle fungere igjen, sier hun og peker på hodet sitt. Siden den gang har hun gått til behandling flere ulike steder for å få hjelp med både psykiske plager, spiseforstyrrelser og epilepsi.

– Nå har det gått mer enn fem år siden sist jeg hadde anfall. Billappen fikk jeg heldigvis tilbake etter to og et halvt år, men det er en karantenetid på ti år for klasse to-lappen, fortsetter hun.

– Etter en periode på NAV og et par småjobber, bestemte jeg meg for å søke meg inn på skole igjen, og jeg kom inn på anleggsteknikk på Kongsberg videregående. Det var uvant med skole etter

så mange år, men det gikk helt fint og nå er jeg her hos Marthinsen & Duvholt, som lærling i vei- og anleggsfaget. Anleggsbransjen er på en måte det nærmeste jeg kommer lastebilkjøring, smiler hun.

DYKTIG OG SVÆRT GODT LIKT, MEN MYE FRAVÆR

Kristin trives meget godt hos Marthinsen & Duvholt, men utfordringene hun fremdeles sliter med gjør at praksisperioden blir noe utvidet.

– Jeg har gode kollegaer, en god sjef og jeg tror faktisk ikke det er mange som har det bedre enn meg på jobb. Men jeg har hatt en del klønete uhell underveis. Jeg har skidd langs en levegg og fått 90 flis i armen, jeg har falt ned i en kum og jeg klarte å få brent kalk i øyet da vi brukte det til grunnstabilisering. Likevel er det først og fremst psyken min som krangler med meg. Jeg sliter en del

Oppholdet på Rehabiliteringssenteret AiR på Rauland har hjulpet Kristin mye.
- Jeg har blitt mye tryggere, både på meg selv og på jobben, sier hun.

UNGREHAB

Løsningen skulle altså vise seg å være Rehabiliteringssenteret AiR på Rauland, som driver arbeidsrettet rehabilitering. Senteret har dessuten en egen satsing på unge arbeidstakere, UngRehab, og har inngått en samarbeidsavtale med OKAB når det gjelder lærlinger. Kristin er den andre lærlingen som har benyttet seg av behandlingstilbudet via OKAB. Den første var Kristian Gyldenås Larsen (22), som også er lærling i vei- og anleggsgafaget hos Marthinsen & Duvholt. Vi møter ham på et prosjekt utenfor Larvik. Som så mange andre i anleggsbransjen har Kristian nærmest fått det inn med morsmelka.

- Jeg har alltid vært begeistra for store maskiner. Faren min var både maskinfører og lastebilsjåfør, og jeg var ofte med ham på jobb da jeg var liten. Derfor var det vel naturlig å følge i fotsporene hans, forteller Kristian.

TUNGE BARNEÅR

Veien mot fagbrevet har imidlertid ikke vært enkel for Kristian heller. Han opplevde mye og langvarig mobbing som barn, noe som preger ham den dag i dag.

- Jeg var en litt stor og kraftig gutt som barn, og jeg ble mobba mye for det. Etter hvert begynte jeg også å stamme, sannsynligvis som en følge av all mobbingen. Det førte til at jeg ikke turte å snakke foran andre, og jeg holdt for eksempel aldri presentasjoner på skolen. Stammen gjorde selvfølgelig at mobbingen ble enda verre, forteller Kristian åpenhjertig.

- Det ble sagt mye stygge ting og jeg ble dytta, slått og sparka. Både lærere og andre voksne ved skolen så det, men ingenting ble gjort. I hvert ikke fall ikke i den forstand at det ble noe mindre mobbing, sier han, og legger ikke skjul på at denne perioden av livet var meget tung og vanskelig.

med angst, og slike episoder gjør det jo ikke noe bedre, sier hun.

- Kristin har alltid fått meget gode tilbakemeldinger når hun har vært på jobb, og hun har vist en sjeldent stor vilje til å gjennomføre læretida. Men fraværet hennes har vært ganske stort og pilene pekte feil vei, så noe måtte gjøres for å komme i mål, sier OKABs Tommy Ditlefsen.

- Ja, Kristin er en dyktig og svært godt likt medarbeider, bekrefter faglig leder John Erik Marthinsen hos Marthinsen & Duvholt.

- Men fraværet har dessverre vært så stort at vi hadde blitt nødt til å heve kontrakten dersom det ikke hadde bedret seg. Det handler også litt om forutsigbarhet på prosjektene, sier han.

- Målet er selvfølgelig at alle lærlinger skal «komme seg gjennom» og få fagbrev, og det er alltid trist hvis vi må gi slipp på noen underveis, sier faglig leder John Erik Marthinsen (t.h.) hos Marthinsen & Duvholt. Tommy Ditlefsen fra OKAB til venstre og lærling Kristin Jordstøyl Bøe i midten.

FOR

LEDENDE INNEN FJELLSIKRING
Et maskinentreprenørfirma med over 40 års erfaring

GJØR KREVENDE OPPDRAG ENKLERE

GJERDEN
FJELLSIKRING

KAREN SOGNS VEI 49, 3275 SVARSTAD
E-POST: post@gjerdn-fjellsikring.no
TELEFON: 400 03 780
www.gjerdn-fjellsikring.no

Nå også med avdeling i Bergen

VI UTFØRER FJELLSIKRING FRA LIFT & TAU:

- Fjellbolter og bånd
- Ras og fanggjerder
- Steinsprang og isnett
- Wirenett
- Sprøytebetong
- Sprenging og demolering
- Tunnelsikring
- Løsmassesikring
- Erosjonsikring
- Spyle- og spettrensk
- Vegetasjonsrydding

Fremtiden er elektrisk

Våre dyktige medarbeidere har lang erfaring og leverer krantjenester med kirurgisk presisjon og stort fokus på trygghet. Dette gjør at vi kan levere avanserte eller høye løft der andre må melde pass.

Nå blir de også de første førerne i Norge av en helektrisk maskinpark innenfor mobilkran, fra våren 2023.

64 83 51 00
Døgnaåpen vakttelefon

SKOVENG

post@skoveng.no skoveng.no

Jeg er klar for det første grønne løftet

– Som opplæringskontor er vi naturligvis opptatt av at mennesker skal lykkes, sier OKABs Tommy Ditlefsen (t.v.). John Erik Marthinsen fra Marthinsen & Duvholt til høyre og lærling Kristian Gyldenås Larsen i midten.

LANGTIDSFRAVÆR

Heldigvis har ting bedret seg for Kristian siden den gang, men han har slitt litt med ettervirkninger av de tunge barneårene, i form av depresjoner og angst.

– Da jeg begynte på videregående, fikk jeg på en måte en ny start, med helt nye mennesker som ikke visste noe om historikken min. Likevel har jeg slitt litt med psyken opp gjennom årene, og jeg har vært hos diverse leger og psykologer for å finne ut av det. Det har nok hjulpet noe, men som psykologene sier, så blir ikke slike ting bare borte. Det gjelder å finne måter å få det til å fungere på likevel, sier Kristian.

Tilværelsen som lærling hos Marthinsen og Duvholt begynte veldig bra, men i likhet med Kristin, var også Kristian uheldig på jobb.

– Jeg fikk plutselig kneet ut av ledd mens jeg sto nede i en grøft, og jeg måtte faktisk løftes ut av grøfta med graveskuffen. Det endte med operasjon og langtidsfravær, fra januar 2021 til høsten samme år. Da jeg begynte å jobbe gradvis igjen, ble en som står meg nær alvorlig syk, noe som gikk veldig hardt inn på meg og førte til mer fravær, forteller han.

KRAFTIGERE LUT

– Kristian fungerer stort sett meget bra når han er på jobb, men han har jo en ballast med seg og han har enkelte dårlige dager

innimellom – naturlig nok, sier faglig leder i bedriften, John Erik Marthinsen.

– En dag ringte Kristian meg og fortalte at han trengte en å prate med. Da kobla jeg ham opp mot helsetjenesten hos oss, og han ble ivaretatt her i bedriften. Likevel var vi jo bekymra for om han ville komme seg gjennom læretida, og vi fikk snart beskjed fra NAV og fylkeskommunen om at dersom han skulle fullføre lærekontrakten så måtte han være mer på jobb.

– Vi oppnådde ikke helt det vi hadde håpet på med bedriftshelsetjenesten. Kristian var fremdeles bekymra for kneet sitt, og han var ikke helt på topp ellers heller, sier Tommy Ditlefsen i OKAB.

– Totalt sett pekte pilene nedover, med mye fravær og psykiske utfordringer, og det var vanskelig både for Kristian og bedriften. Jeg følte vi trengte litt «kraftigere lut», og da pekte rehabiliteringssenteret på Rauland seg ut som et godt alternativ. Bedriften og John Erik var positiv til forslaget, og dermed var det opp til Kristian.

FIRE UKER PÅ RAULAND

Både Kristin og Kristian var litt småskeptiske til Rehabiliteringssenteret AiR. Behandlingsprogrammet innebærer at man må tilbringe fire uker på Rauland, sammen med andre mennesker med ulike utfordringer.

– Da Tommy la det fram, følte det jo litt dramatisk. Man legger igjen alt man har hjemme og overlater livet i andres hender i fire

PALTEK AS

VERKSTEDVOGN

Kvalitet og fleksibilitet fra MAN og Paltek

KONTAKT OSS FOR MER INFO:

MAN

Tlf: 958 66 442

www.man.no

Paltek

Tlf: 455 02 407

www.paltek.no

«Nå går det mot fagprøve om et års tid, og det er jeg skikkelig innstilt på å klare»

Kristian Gyldenås Larsen

uker. Jeg måtte tenke litt på det, men fant ganske raskt ut at dette kunne jo være en mulighet til endelig å få hjelp, sier Kristin.

– Jeg kom i en gruppe med elleve andre mellom 18 og 30 år. Vi hadde felles undervisning og mye fysisk aktivitet. Det ble lagt vekt på rutiner, med blant annet faste oppmøtetider og faste spisetider. Selv har jeg alltid vært glad i rutiner, så det passet bra for min del.

Også Kristian var usikker til å begynne med.

– Både det å være borte en hel måned, og det å åpne seg helt på nytt igjen for nye mennesker virket litt skremmende. Men etter å ha drøfta det litt med de hjemme, fant jeg ut at det kunne være bra for meg å reise dit, forteller han.

– Det var fire uker med en form for undervisning, hvor det var mye fokus på hvordan man kan klare å fungere i jobb selv om man sliter med ting. Det var mye turer og aktivitet, og det ble lagt vekt på riktig kosthold.

OFFENTLIG TILBUD

– Vi i OKAB Buskerud, Vestfold og Telemark har inngått et samarbeid med Rehabiliteringssenteret AiR på Rauland. Dette er et

offentlig tilbud, og oppholdet er derfor gratis. UngRehab-tilbudet er spesielt rettet mot dem mellom 18 og 30 år, og målet er å holde folk i jobb eller få dem tilbake i jobb. Det er jo til stor fordel for samfunnets del, men ikke minst for livskvaliteten til hver enkelt deltaker, forklarer Tommy Ditlefsen.

– På Rauland har de samlet alle ulike kompetansepersoner i et tverrfaglig team, slik at man ikke blir kastet rundt mellom ulike instanser. De har blant annet psykologer, leger, arbeidskonsulenter, fysioterapeuter og idrettspedagoger. Dette er jo ikke som å sette bilen på verkstedet, og ting blir ikke nødvendigvis fiksa etter fire uker. Enten det dreier seg om psykiske eller fysiske utfordringer, eller en kombinasjon, så får de hjelp til å lære og leve med det, sier han.

SER LYSERE PÅ TILVÆRELSEN

Både Kristin og Kristian har hatt stort utbytte av oppholdet på Rauland. Begge er nå tilbake i jobb, og fagbrevet er innen rekkevidde.

– Oppholdet har hjulpet meg mye. Jeg har blitt mye tryggere,

– I ettertid har jeg merket at oppholdet på Rauland har hjulpet. Jeg ser liksom litt lysere på tilværelsen. Til og med stammingen har blitt litt bedre, sier Kristian fornøyd.

både på meg selv og på jobben. Jeg har åpna meg mer overfor dem jeg jobber sammen med, og det har også ført til at de har blitt tryggere på meg. Jeg var jo redd for å miste jobben min før jeg reiste dit. Nå har arbeidsgiver fått mer forståelse for meg og min situasjon og jeg har tro på at dette vil gå bra. De var veldig flinke på Rauland; flinkere enn det meste jeg har vært borti av behandlere tidligere. Og jeg følte meg ikke som noen kasteball, slik jeg ofte har gjort før, forteller Kristin.

– Jeg håper nå å kunne ta fagprøve i løpet av året. Fagbrev har jo vært målet helt siden jeg begynte å jobbe, så det skal bli utrolig gøy å endelig få det, sier hun fornøyd.

– I ettertid har jeg merket at oppholdet på Rauland har hjulpet. Jeg ser liksom litt lysere på tilværelsen. Til og med stammingen har blitt litt bedre, forteller Kristian engasjert.

– Jeg stammer ofte mest hvis jeg blir litt stressa eller usikker. På Rauland sa de at hvis jeg klarer å se litt mer positivt på meg selv, så vil stammingen automatisk bli litt bedre. Og jeg ser jo at det stemmer. Det har hjulpet meg, smiler han beskjedent.

– Jeg har fått en fadder her i bedriften, Silje Sundet Hansen, som har vært lærling her selv. Hun er den på jobben som jeg har følt jeg har kunnet snakke best med, og det har vært fint å ha henne som samtalepartner. Nå går det mot fagprøve om et års tid, og det er jeg skikkelig innstilt på å klare.

VELDIG GIVENDE

Bedriften er naturlig nok også fornøyd med at det nå går bedre med sine to lærlinger.

– Jeg vil berømme OKAB og Tommy spesielt for den jobben som er lagt ned her. Det har vært helt avgjørende for at det nå ser ut til å gå bra med begge to. Jeg husker så godt da Kristian ringte meg rett etter oppholdet på Rauland. Han var så fornøyd og snakka som en foss – og han stammet ikke i det hele tatt, forteller John Erik Marthinsen.

– Målet er selvfølgelig at alle lærlinger skal «komme seg gjennom» og få fagbrev, og det er alltid trist hvis vi må gi slipp på noen underveis. Man føler seg litt hjelpeløs som arbeidsgiver når man ikke kan hjelpe dem til å klare det. Derfor er det veldig givende å se at det går så mye bedre nå, sier han.

– Tommy har vært en enormt god støtte å ha gjennom alt dette. Det er du nødt til å få med, sier Kristin bestemt.

– Som opplæringskontor er vi naturligvis opptatt av at mennesker skal lykkes. Dersom det er noen hindringer på veien, prøver vi hjelpe de som ønsker det med å komme rundt disse hindringene. Det er også bakgrunnen for at vi har inngått dette samarbeidet med Rehabiliteringssenteret AiR, avslutter Tommy Ditlefsen. ■

BNS Miljø AS har fusjonert med Euroteknikk AS. Vårt nye navn er Euroteknikk AS.

Markedets bredeste utvalg av miljøcontainere

REDUSERT EGENVEKT – MINDRE FORBRUK AV DRIVSTOFF – MINDRE UTSLIPP AV CO₂

Vårt utvalg til entreprenøren:

- Krokcontainere, hjullastere, transportflak for transport og rivning
- Sertifiserte liftcontainere, steinkasser og løftekurver til løft på byggeplassen
- Sedimenteringscontainere fra 13 – 37 m³ beregnet for oppsamling av slam fra tunnelboring og annen anleggsvirksomhet
- Containere for oppbevaring av farlig avfall med oppsamlingskar i bunn

STORT LAGER • RASK LEVERING • KVALITET FOR LENGRE LEVETID

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no